Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o predlogu uredbe Sveta o obveščanju Komisije o investicijskih projektih na področju energetske infrastrukture v Evropski skupnosti in o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 736/96

(COM(2009) 361 konč. - 2009/0106 (CNS))

(2010/C 255/22)

Samostojni poročevalec: **g. SALVATORE**

Svet Evropske unije je 4. septembra 2009 sklenil, da v skladu s členom 262 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti Evropski ekonomsko-socialni odbor zaprosi za mnenje o naslednjem dokumentu:

Predlog uredbe Sveta o obveščanju Komisije o investicijskih projektih na področju energetske infrastrukture v Evropski skupnosti in o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 736/96

COM(2009) 361 konč. - 2009/0106 (CNS).

Strokovna skupina za promet, energijo, infrastrukturo in informacijsko družbo, zadolžena za pripravo dela Odbora na tem področju, je mnenje sprejela 12. novembra 2009. Poročevalec je bil g. SALVATORE.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje sprejel na 458. plenarnem zasedanju 16. in 17. decembra 2009 (seja z dne 16. decembra) s 177 glasovi za in 1 vzdržanim glasom.

1. Sklepi in priporočila

1.1 Evropski ekonomsko-socialni odbor (EESO) pozdravlja namero Evropske komisije, da uvede nova pravila v zvezi z investicijskimi projekti za energetsko infrastrukturo, in podpira predlog obravnavane uredbe, ker ta upošteva najnovejši razvoj v evropski energetski politiki. S predlogom se Komisija odziva na zahteve sektorja, ki so odraz okoliščin, olajšuje zbiranje ustreznih, zadovoljivih in preglednih podatkov ter določa upravno breme, ki je sorazmerno z njihovo uporabnostjo.

1.2 EESO soglaša z razlogi za predlog uredbe Komisije, da je treba potrebo po zagotavljanju rednih in koherentnih podatkov uskladiti z izvajanjem rednih in medsektorskih analiz energetskega sistema, da bi tako zmanjšali upravne stroške in spodbujali preglednost. Predlog Komisije sledi uresničevanju teh zahtev in zagotavlja precejšnje izboljšanje obstoječega sistema. V tem smislu je obravnavani predlog, katerega pravna podlaga sta člen 284 Pogodbe ES in člen 187 Pogodbe Euratom, očitno oblikovan ob polnem spoštovanju temeljnih načel subsidiarnosti in sorazmernosti.

1.3 EESO opozarja, da Evropska komisija ni ustrezno utemeljila podrobnosti o minimalnih pragovnih vrednostih, opisanih v prilogi predloga uredbe in nad katerimi obstaja obveznost posredovanja informacij. Potrebna je bolj temeljita obravnava organov političnega odločanja na evropski in nacionalnih ravneh z akterji iz energetskega sektorja in organizacijami civilne družbe, da bi določili ustreznejše vrednosti minimalnih pragov, ki naj zagotavljajo varnost, varstvo okolja, preglednost in gospodarnost.

1.4 EESO predlaga, naj redne analize Komisije ne bi služile le zgodnjemu ugotavljanju morebitnih neravnovesij med ponudbo in povpraševanjem po energiji ter ugotavljanju pomanjkljivosti v infrastrukturi, temveč naj bi bile tudi orodje za spremljanje napredovanja projektov, da bi jih bilo mogoče končati v primernem roku.

1.5 EESO meni, da je temeljnega pomena zagotavljanje varnosti obstoječe infrastrukture in novih projektov. Naložbe gospodarskih subjektov morajo biti usmerjene predvsem k posodabljanju, vzdrževanju in tehnološkemu prilagajanju energetskih omrežij z vidika varnosti, da bi preprečili težave ter zagotovili energetsko učinkovitost in okoljsko trajnost, pri kateri v nobenem primeru ne more in ne sme biti odstopanja.

1.6 EESO poudarja, da bo zbiranje informacij in podatkov o infrastrukturi, pomembni za Skupnost, omogočilo okrepitev načela energetske solidarnosti med državami članicami. Poleg tega bo orodje rednih analiz spodbujalo diverzifikacijo energetskih virov, tako zmanjšalo energetsko odvisnost od posameznih držav izvoznic konvencionalnih virov in izboljšalo zanesljivost oskrbe.

1.7 Glede električne energije, pridobljene iz obnovljivih virov, EESO meni, da je pomembno preprečiti nastajanje upravnih stroškov v breme malih in srednje velikih podjetij, zlasti tistih, ki so specializirana na nove zelene tehnologije, saj so ta podjetja že prikrajšana zaradi višjih stroškov proizvodnje energije v primerjavi s konvencionalnimi viri energije.

1.8 EESO predlaga, naj države članice zato, da se okrepi preglednost, ki je razglašeni cilj Evropske komisije, upoštevajo mnenja prebivalcev območij, kjer naj bi postavili nove objekte, prek združenj, ki zastopajo civilno družbo.

1.9 EESO priporoča Evropski komisiji, naj zagotovi, da stroškov teh naložb ne bi prenašali v breme potrošnikov.

2. **Uvod**

2.1 Liberalizacija notranjega energetskega trga prinaša nove možnosti za naložbe v energetski sektor; novi zakonodajni okvir zahteva doseganje posebnih ciljev na področju obnovljivih virov energije in biogoriv.

Glede na pričakovano in zaželeno povečanje naložb v infrastrukturo v Evropi je potreben usklajen okvir za zbiranje podatkov in informacij o projektih za gradnjo in opustitev obratovanja elektrarn.

2.2 Komisija predlaga razveljavitev Uredbe (ES) št. 736/96 in njeno nadomestitev z novo uredbo v zvezi s spremljanjem investicijskih projektov na področju infrastrukture za proizvodnjo, prevoz in skladiščenje energije in ogljikovega dioksida.

2.3 Zbiranje pomembnih in ustreznih podatkov o razvoju energetske infrastrukture v državah članicah je bistveno za opravljanje rednih in medsektorskih analiz za zgodnje odkrivanje morebitnih pomanjkljivosti in neravnovesij med povpraševanjem in ponudbo energije. Prav tako je treba zagotoviti preglednost udeležencem na trgu in zmanjšanje upravnih stroškov.

2.4 Uredba št. 736/96 ni samo zastarela, saj v področje njene uporabe ni zajet velik del objektov, ki uporabljajo obnovljive vire energije, temveč tudi ne zagotavlja ustreznega sistema za zbiranje podatkov in spremljanje energetskih projektov držav članic. Zdaj veljavni sistem je torej lahko ovira za varnost naložb, ker ne zagotavlja preglednosti in dolgoročno lahko upočasni prehod na gospodarstvo z nizkimi emisijami CO_2. Poleg tega se zdi, da sedanja zakonodaja ne ponuja jamstev glede varnosti omrežij in obratov za proizvodnjo in skladiščenje energije in ogljikovega dioksida.

3. **Predlog Komisije**

3.1 Vsebina predloga uredbe nalaga državam članicam obveznost, da Evropski komisiji sporočajo podatke in informacije o investicijskih projektih na področju infrastrukture nafte, plina, električne energije in biogoriv ali zajemanja, shranjevanja in prevoza ogljikovega dioksida, ki se že izvajajo ali pa naj bi se začeli izvajati v prihodnjih petih letih. Ta obveznost se nanaša tudi na opustitev obratovanja obstoječih objektov, načrtovano v naslednjih treh letih.

3.2 Zahtevani podatki vključujejo zmogljivost objekta, lokacijo, ime, vrsto in glavne značilnosti infrastrukture, verjetni datum začetka obratovanja, vrsto uporabljenih energetskih virov, tehnologije, pomembne za zagotavljanje varnosti infrastrukture, in opremo sistemov za zajem ogljikovega dioksida. V primeru opustitve obratovanja objektov je treba posredovati naslednje podatke: vrsto in zmogljivosti infrastrukture ter verjetni datum opustitve obratovanja.

3.3 Komisija predlaga, da države članice zagotovijo potrebne informacije vsaki dve leti od 31. julija 2010. Udeleženci na trgu pa te informacije zagotovijo državi članici, na ozemlju katere nameravajo projekt uresničiti, do 31. maja tistega leta, v katerem je treba informacije posredovati. Informacije odražajo stanje projektov od 31. marca zadevnega poročevalskega leta.

3.4 Komisija spodbuja pristop dopolnilnosti, s katerim naj bi se izognili podvajanju informacij. V skladu s tem načelom se države članice izvzamejo iz obveznosti posredovanja podatkov, če so na podlagi ustreznih predpisov Skupnosti ali v okviru večletnega investicijskega načrta že predložile enakovredne informacije.

3.5 Komisija uporablja zbrane podatke in informacije za to, da vsaj vsaki dve leti pripravi medsektorsko analizo strukturnega razvoja energetskega sistema EU, rezultate katere obravnava z državami članicami in udeleženimi stranmi. Podatki in informacije se lahko objavijo, če niso kršene določbe o varstvu osebnih podatkov in poslovnih tajnosti.

3.6 Komisija lahko sprejme izvedbene ukrepe, potrebne za izvajanje te uredbe, zlasti tiste, ki so povezani z metodami izračunavanj, tehničnimi opredelitvami in vsebino zahtevanih podatkov. Pregled predlagane uredbe je predviden v petih letih od začetka njene veljavnosti.

4. **Splošne ugotovitve**

4.1 EESO pozdravlja predlog Komisije, saj je nova uredba zelo pomembna za cilje evropske energetske politike. Izbrana rešitev namenja prednost kompromisu med potrebo po nadzoru in zbiranju ustreznih informacij o naložbenih projektih ter potrebo po omejevanju upravnih stroškov in spodbujanju preglednosti.

4.2 Cilj uredbe je spremljanje energetskega sistema EU s pomočjo proučevanja podatkov in informacij v zvezi s projekti za naložbe v energetsko infrastrukturo, ki se zbirajo po nalogu Komisije in zlasti njenega observatorija za energetski trg.

4.2.1 Obstoj notranjega trga in potreba po vzpostavitvi takšnega nadzornega sistema, ki deluje na nadnacionalni ravni, sta zadostni utemeljitvi za to, da je v tem primeru primernejši ureditveni ukrep na ravni Skupnosti kot pa na nacionalni ravni. V tem smislu je ureditveni ukrep, ki ga predlaga Komisija, povsem v skladu s splošnim načelom subsidiarnosti.

4.2.2 Razlogi za izbiro zakonodajnega instrumenta uredbe, ki nadomešča prejšnjo uredbo na tem področju, in vsebina te uredbe so v uvedbi obveznosti posredovanja informacij za države članice, ob upoštevanju zahteve, da se prepreči čezmerno upravno breme za slednje, zaradi česar je obravnavani predlog povsem v skladu tudi z načelom sorazmernosti.

4.3 Predlog Komisije namenja prednost dopolnilnemu poročevalnemu mehanizmu v primerjavi z enotnim in celovitim postopkom. EESO želi poudariti, da ta možnost spodbuja gospodarnost in zmanjšanje upravnih stroškov za podjetja in države članice, ugodno vpliva na končno ceno energije, preprečuje podvajanje podatkov in izboljšuje njihovo kakovost.

4.4 EESO meni, da redne, celovite in kakovostne informacije ne omogočajo samo tega, da Komisija lahko spremlja in ugotavlja pomanjkljivosti v evropski energetski infrastrukturi, temveč spodbujajo tudi razumevanje vprašanj v zvezi z energetsko infrastrukturo med vsemi organi političnega odločanja na nacionalni in evropski ravni ter med udeleženci na trgu in vlagatelji.

5. **Posebne ugotovitve**

5.1 EESO izraža zadovoljstvo z jasnostjo opredelitev v členu 2 predlagane uredbe. Te opredelitve, ki jih zdaj veljavna Uredba (ES) št. 736/96 ne vsebuje, olajšujejo razumevanje zakonodajnega besedila in pojasnjujejo področje njegove uporabe.

5.2 EESO meni, da izvajanje medsektorskih analiz na vsaki dve leti omogoča ustrezno spremljanje napredka infrastrukturnih energetskih projektov v Evropi.

5.3 EESO že od vselej trdi, da vprašanja varnosti infrastrukture ni mogoče ločiti od zanesljivosti oskrbe. Tudi pred kratkim [1] je EESO v zvezi z isto temo kot v tem mnenju poudaril potrebo po zagotovitvi varnosti objektov in omrežij za prenos energije in prevoz ogljikovega dioksida. Zato je pomembno, da Komisija v svojih rednih analizah upošteva vidike modernizacije in vzdrževanja obstoječih objektov in omrežij.

5.4 EESO meni, da so informacije o projektih v interesu Skupnosti prednostnega pomena. Od kakovosti teh informacij je odvisna sposobnost Evropske komisije za usmerjanje držav članic pri uporabi načela energetske solidarnosti in diverzifikaciji virov preskrbe, da se tako zmanjša energetska odvisnost od majhnega števila izvoznic konvencionalnih virov energije. Po mnenju EESO so transnacionalne energetske infrastrukture zadeva, ki je v izredno velikem interesu Skupnosti. Odbor je že v svojih prejšnjih mnenjih ocenil, da so „SSP Skupnosti nujne za nadaljnji proces evropskega povezovanja“ in da bi postopna združitev energetskih omrežij „(plina, elektrike, nafte) […] lahko znatno zmanjšala stroške poslovanja in investicijske stroške. Dodatno pa bi lahko s tem spodbudili naložbe v nove projekte omrežij [prek javnih (EU in države članice) ter zasebnih partnerstev, s čimer bi povečali zanesljivost preskrbe]“ [2].

5.5 EESO opozarja, da sistem, ki ga želi Komisija, predvideva centraliziran pristop k proizvodnji energije, čeprav številna znamenja kažejo, da utegne evropski energetski sistem v prihodnosti vse bolj sloneti na decentraliziranih objektih za proizvodnjo električne energije za domačo rabo (fotovoltaični sistemi, mikro-soproizvodnja itd.). Tem napravam je treba zagotoviti dostop do omrežij za prenos električne energije, brez povzročanja čezmernih upravnih stroškov za mala in srednje velika podjetja.

5.6 EESO opozarja, da Evropska komisija ni ustrezno utemeljila podrobnosti o pragovnih vrednostih, opisanih v prilogi predloga uredbe in za katere obstaja obveznost posredovanja informacij.

5.7 EESO, ki je že izrazil ugovore glede koristnosti in neškodljivosti projektov za zajemanje in prevoz CO2, poziva k poglobitvi razprave o uporabnosti in trajnosti CCS (zajemanja in shranjevanja ogljikovega dioksida), vendar ugotavlja, da predlog Evropske komisije predvideva vključitev informacij o projektih za prevoz in skladiščenje ogljikovega dioksida v določbe uredbe. To je mogoče razlagati le v smislu, da bi bilo treba to infrastrukturo zajeti v redne analize evropskega energetskega sistema.

5.8 EESO meni, da gradnja energetske infrastrukture nikakor ne sme biti v nasprotju z voljo prebivalcev in njihovih predstavnikov na lokalni ravni. EESO podpira stremljenje k preglednosti, zaradi katere so državljani z ustreznimi presojami gospodarskih, socialnih in okoljskih vplivov dobro obveščeni o obsegu načrtovanih projektov.

V Bruslju, 16. decembra 2009

Predsednik
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Mario SEPI

---

[1] UL C 306, 16.12.2009, str. 51.

[2] UL C 128, 18.5.2010, str. 65.